

MEMO

ZAAKNUMMER: 2019054066

AAN : Commissie Burgers en leden van de gemeenteraad

VAN : College van B&W, portefeuillehouder wethouder J.P. Spoor

NAMENS DEZE : Team Sociaal Domein, J.T. van den Bogaart-van Heugten

DATUM : 2 september 2019

ONDERWERP : Bestuursopdracht GGD Brabant Zuidoost

Deze raadsinformatiebrief is opgesteld door de GGD Brabant-Zuidoost in samenwerking met ambtenaren uit de GGD regio.

Integrale Jeugdgezondheidszorg en verbetering van de GGD

Kennisnemen van

Het principebesluit om de Jeugdgezondheidszorg integraal bij de GGD Brabant Zuidoost te beleggen per 1.1.2021 en de structurele maatregelen die leiden tot een financieel gezonde en flexibele organisatie. Deze twee onderwerpen als uitwerking van de bestuursopdracht die de GGD in 2018 heeft gekregen.

Inleiding

Het algemeen bestuur van de GGD Brabant Zuidoost (GGD) heeft in 2018 aan de directeur van de GGD een bestuursopdracht gegeven om te komen tot een stabiele en wendbare organisatie. Deze bestuursopdracht is uitgewerkt en in augustus 2019 heeft het Algemeen Bestuur van de GGD ermee ingestemd. Belangrijkste onderdelen van de uitwerking zijn de integratie van Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 0-4 binnen de GGD en het verbeteren van de bedrijfsvoering van de GGD.

In het voorjaar van 2018 zijn bij de GGD en haar regiogemeenten zorgen ontstaan over de financiën en de bedrijfsvoering van de GGD Brabant-Zuidoost. Deze zorgen komen voort uit de zienswijzen die bijna alle gemeenten hebben ingediend op de ontwerpbegroting 2019.

Als reactie op deze constatering heeft het Algemeen Bestuur van de GGD een bestuursopdracht verstrekt aan de directeur van de GGD. De opdracht is om te komen tot structurele maatregelen die leiden tot een financieel gezonde en flexibele organisatie die aansluit bij de veranderende buitenwereld en voortkomt uit een toekomstgerichte visie op de organisatie.

De uitwerking van de bestuursopdracht valt in de kern uiteen in twee onderdelen:

Een doorlopende lijn in de JGZ (0-18 jaar)

Binnen de regio Brabant Zuidoost is landelijk gezien de laatste regio die nog met een knip in de JGZ werkt tussen 0 - 4 en 4 - 18 jaar. Waarbij de 0 tot 4 jarigen zorg wordt uitgevoerd door 2 thuiszorgorganisaties en de 4-18 jarigen zorg door de GGD. Door de integratie van de JGZ 0-18 bij de GGD zijn we beter in staat vroegtijdig te interveniëren

en preventief te werken, een gezinsgerichte benadering toe te passen en brengen we de sterke kanten van de drie afzonderlijke JGZ organisaties samen. Op langere termijn leidt dit ook tot meer grip op uitgaven van de jeugdzorg. Tevens kan de zorg effectiever worden ingezet dan voorheen. De integratie gebeurt door middel van het inbesteden van de JGZ 0-4 organisaties van Zuidzorg en Zorgboog bij de GGD. Hierbij gaat het dus om het overnemen van mensen, taken en middelen. Dit wil dus zeggen dat onder andere de locaties van de consultatiebureaus in principe gehandhaafd blijven.

ZuidZorg en Zorgboog zijn betrokken geweest bij het onderzoek naar het inbesteden van integrale JGZ 0 – 18 jaar bij de GGD. Zij hebben input geleverd, gesproken over de inhoud van de concept businesscase en hun standpunt toegelicht in het Algemeen Bestuur van de GGD. Inmiddels kunnen we constateren dat er een gemeenschappelijk draagvlak is om de integratie van JGZ gezamenlijk tot een goede uitvoering te brengen. De drie bestuurders hebben afgesproken schouder aan schouder zorg te dragen voor een vlekkeloze overdracht die recht doet aan zorgvuldige aandacht ouders en kinderen, ketenpartners en JGZ-medewerkers. Deze laatste zullen nauw betrokken worden bij de realisatie. Het Algemeen Bestuur van de GGD heeft onder voorwaarden gekozen voor 1.1.2021 als invoeringsdatum voor de inbesteding van JGZ 0 – 4 bij de GGD om voldoende tijd te geven voor een zorgvuldige overgang. De aanvankelijke insteek bij de start van het onderzoek naar inbesteding was een invoeringsdatum per 1.6.2020.

Verbetering van de GGD

De afgelopen jaren is onder druk van bezuinigingen bij gemeenten de begroting van de GGD op een minimum niveau uitgekomen. Dit betekent dat alleen bestaande operationele zorgactiviteiten uitgevoerd kunnen worden. Bij nieuwe ontwikkelingen biedt de begroting daarvoor geen ruimte. Dit kan gaan zoals de afgelopen jaren zichtbaar is geweest over additionele zorgtaken voor statushouders en gestegen pensioenpremie. De huidige financiële situatie van de GGD is kwetsbaar, zowel wat betreft de reguliere exploitatie als de reservepositie. Hierdoor kan de GGD niet meer adequaat inspelen op ontwikkelingen op het gebied van publieke gezondheid in en voor gemeenten. Om hier verbetering in aan te brengen heeft de directeur samen met het Dagelijks Bestuur een aantal maatregelen opgesteld. Ten eerste geeft de directeur uitvoering aan het plan om de bedrijfsvoering van de organisatie op orde te krijgen. Ten tweede gaat de GGD aan de slag met het uitbreiden van het aantal taken die ze kan aanbieden. Ten derde is het 'up to date' brengen van de inwonerbijdrage. In het verleden werd geen rekening gehouden met de ontwikkeling van de inwoneraantallen bij de bepaling van de totale begroting van de GGD. Dit wordt nu (naast de indexering) wel meegenomen. Tot slot onderzoekt de GGD mogelijkheden tot samenwerking met andere organisaties.

Kernboodschap

Het college heeft het principebesluit genomen om het inbesteden van de JGZ 0-4 bij de GGD in gang te zetten waardoor per 1.1.2021 een integrale JGZ 0-18 ontstaat om 3 redenen:

- De voordelen voor ouder en kind;
- De bijdrage aan de gewenste organisatieveranderingen binnen de GGD;
- De bijdrage aan de (financieel) wendbare GGD.

Vervolg

Boekenonderzoek

De GGD zal de opdracht formuleren voor het doen van een nader boekenonderzoek. Dit onderzoek wordt gedaan door een onafhankelijk accountant. Het onderzoek is nodig omdat de financiële berekeningen rondom de inbesteding tot nu toe zijn gebaseerd op

één jaar, 2017, met inachtneming van diverse prijs- en kostenontwikkelingen. Na het doen van een boekenonderzoek kunnen we deze financiële gegevens valideren en concreet maken. In het kader van zorgvuldigheid wordt het boekenonderzoek niet alleen bij Zuidzorg en Zorgboog maar ook bij de GGD gedaan. Zuidzorg en Zorgboog hebben inmiddels toegezegd aan dit onderzoek medewerking te verlenen.

Met de uitvoering van deze opdracht gaat een wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) gepaard (uitbreiding takenpakket). De gemeenteraad moet toestemming geven voor deze taakuitbreiding. Tevens kunnen gemeenteraden door middel van een zienswijze aangeven of ze al dan niet instemmen met de begroting en begrotingswijzigingen van de GGD. Wij verwachten het voorstel tot wijziging van de GR en de begrotingswijziging, na het boekenonderzoek, in het eerste kwartaal 2020 aan uw raad voor te kunnen leggen.

Zorgcontinuïteit

Belangrijke randvoorwaarde is dat gedurende het inbestedingstraject naar de GGD de zorgcontinuïteit geborgd is. Dit kan doordat de GGD van Zuidzorg en Zorgboog mensen, materialen en middelen overneemt.

Financiële gevolgen

Integratie JGZ

- Uw college wordt gevraagd de subsidie aan de thuiszorgorganisatie per 1/1/2021 stop te zetten en dit zelfde bedrag beschikbaar te stellen aan de GGD voor de uitvoering van dezelfde taken. De GGD neemt de taken, medewerkers en middelen van ZuidZorg en Zorgboog over.
- De bijdrage die gemeenten momenteel doen aan ZuidZorg en/of Zorgboog gaan één op één over naar de GGD. De integratie van de JGZ is voor gemeenten budgetneutraal en er vinden geen herverdelingseffecten plaats in de eerste twee jaren.
- Bij de inbesteding is rekening gehouden met eenmalige kosten, salarisverschillen en besparingen op de overheadkosten. Een validatie van de bij de GGD bekende cijfers en een verdere concretisering van deze financiële gegevens moet blijken uit het boekenonderzoek.
- Eventuele onverwachte kosten a.g.v. de inbesteding/ontvlechting komen ten laste van de 21 gemeenten gezamenlijk en niet van individuele gemeenten en worden verwerkt in de begroting van de GGD.

Verbetering van de organisatie en bedrijfsvoering van de GGD

Voor de uitvoering van de bestuursopdracht vraagt de GGD een eenmalige kapitaalinjectie van in totaal € 750.000,00. Dit betekent een eenmalige injectie van ca. € 1,- per inwoner. Met deze incidentele impuls kan de GGD het HRM instrumentarium en begeleiding naar zelforganisatie financieren, de informatie huishouding optimaliseren, LEAN prestatiedoorbraken faciliteren en operationele en bestuurlijke management rapportages opleveren.

De algemene reserve van de GGD is niet voldoende om uitvoering te geven aan de bestuursopdracht.

Uiteindelijk verwacht de GGD dat vanaf 2021 de gemeentelijke inwonerbijdrage structureel worden verlaagd met een bedrag van € 0,20 per inwoner. Dit is het resultaat

van de bestuursopdracht. Dat betekent dat we de hele transitie binnen 5 jaar hebben terugverdiend en daarna een structureel voordeel ervaren.

De eenmalige impuls staat los van het al dan niet integreren van de JGZ 0-4.

Dus wanneer gemeenten besluiten niet over te gaan tot integratie blijft deze eenmalige kapitaalinjectie noodzakelijk.

Communicatie en samenspraak

Externe communicatie wordt gedaan namens alle 21 gemeenten en de GGD. Er wordt bewust gekozen om dit niet via de GGD te laten lopen, maar via de gemeenten, omdat de gemeenten bepalen waar zij de uitvoering van JGZ 0 – 18 beleggen. Het advies is om de communicatie namens de gemeenten (als collectief) te laten lopen via de wethouder publieke gezondheid van de gemeente Veldhoven i.c. M. van Dongen -Lamers (tevens voorzitter van de GGD) en dat op 19 september de bestuurders van Zuidzorg en Zorgboog, de GGD directeur en de GGD voorzitter gezamenlijk de pers te woord staan.